

POSTANOWIENIE

30 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 30 grudnia 2024 r. w Warszawie
zażalenia E. A.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 7 maja 2024 r., V ACa 880/22 (V WSC 59/24),
w sprawie z powództwa Bank spółki akcyjnej w W.
przeciwko E. A.
o zapłatę,

oddala zażalenie.

ł.n

UZASADNIENIE

W sprawie o zapłatę z powództwa Bank S.A. w W. przeciwko pozwanej E.A. Sąd Apelacyjny w Warszawie, na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie, zmienił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 458 002,56 zł z bliżej opisanymi odsetkami (punkt I wyroku), oddalił apelację w pozostałej części (punkt II wyroku) i orzekł o kosztach postępowania (punkt III wyroku).

Pozwana wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając go w punktach I i III. Wniosła przy tym o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji i orzeczenie przez Sąd Najwyższy co do istoty sprawy.

Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił skargę kasacyjną pozwanej, wskazując, że jest ona obarczona nieusuwalną wadą konstrukcyjną. Odwołując się do wynikającej z art. 398⁴ § 1 k.p.c. konstrukcji skargi kasacyjnej, Sąd drugiej instancji stwierdził, że pozwana określiła zakres zaskarżenia, „formułując jednocześnie wniosek o uchylenie wyroku Sądu II instancji i orzeczenie przez Sąd Najwyższy co do istoty sprawy”. W ocenie Sądu Apelacyjnego pozwana „nie skonkretyzowała zakresu, którego miałyby dotyczyć dokonane przez Sąd Najwyższy rozstrzygnięcia”, przez co zgłoszony przez nią wniosek „nie przystaje do zakresu zaskarżenia” (s. 1 uzasadnienia postanowienia SA). Tym samym uznano, że skarga kasacyjna, jako niespełniająca wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c., podlega odrzuceniu na podstawie 398⁶ § 2 k.p.c.

Powódka wniosła zażalenie na postanowienie Sądu drugiej instancji, zarzucając naruszenie art. 398⁴ § 1 k.p.c. przez „jego wadliwe zastosowanie nie dostrzeżenie, zawartej we wniosku kasacyjnym części zakreślonej słowami »Wnoszę o oddalenie powództwa« i w konsekwencji uznanie, że zachodzi niezgodność pomiędzy zakresem zaskarżenia i wnioskiem kasacyjnym [...]” (s. 1 skargi).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu.

Skarżąca błędnie zidentyfikowała przyczyny odrzucenia skargi kasacyjnej, choć zostały one jasno opisane przez Sąd Apelacyjny. Rzecz bowiem nie w tym, że skarżąca nie zawarła w swojej skardze kasacyjnej wniosku, lecz w tym, że wniosek ten nie został prawidłowo skonstruowany, a w konsekwencji: nie pozostaje także w korelacji z – prawidłowo określonym – zakresem zaskarżenia. Zgodnie z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać m.in. wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany. W skardze powódki nie oznaczono zakresu wnioskowanego uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego, co oznacza, że skarga ta nie spełnia wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., wobec czego odrzucenie jej przez Sąd Apelacyjny na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. było prawidłowe.

Ubocznie należy dodać – co zresztą zauważył już Sąd Apelacyjny – że brak pełnej realizacji wymagań wynikających z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. bywa niekiedy tolerowany w orzecznictwie. Dotyczy to jednak wyłącznie sytuacji, w których zakres wnioskowanego uchylenia względnie uchylenia i zmiany jest najzupełniej oczywisty. Może tak być np. w przypadku, w którym powód zaskarżył w całości wyrok sądu drugiej instancji, w którym zawarto jedynie rozstrzygnięcie w przedmiocie oddalenia w całości apelacji powoda od wyroku sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo o uchylenie jednej uchwały walnego zgromadzenia spółki akcyjnej (art. 424 § 1 k.s.h.), a jednocześnie powód ten wniósł o uchylenie wyroku sądu drugiej instancji i przekazanie mu sprawy do ponownego rozpoznania – bez skonkretyzowania zakresu wnioskowanego uchylenia.

W opisanym wyżej przypadku w zasadzie niemożliwe byłoby bowiem konstruowanie wniosku kasacyjnego o treści innej niż uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, toteż pominięcie takiego wskazania można uznać za oczywistą niedokładność, a dopowiedzenie przez sąd, jaka była rzeczywista intencja skarżącego, nie stwarza ryzyka wyręczenia strony w konstruowaniu skargi kasacyjnej. Przyjazna interpretacja działań i oświadczeń procesowych stron nie może jednak prowadzić do zastępowania tych oświadczeń domysłami sądu (zob. postanowienie SN z 28 września 2022 r., I CSK 895/22, i przywołane tam orzecznictwo).

W niniejszej sprawie nie zachodził przypadek, w którym treść wniosku kasacyjnego była *prima facie* oczywista, wobec czego niedochowanie przez pozwaną wymagania konstrukcyjnego z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. musiało skutkować odrzuceniem skargi kasacyjnej. Uzupełniając należy dodać, że wniosek o oddalenie przez Sąd Najwyższy powództwa jest oczywiście nieprawidłowy. W postępowaniu ze skargi kasacyjnej orzekanie co do istoty sprawy (art. 398¹⁶ zd. 1 k.p.c.) oznacza, że Sąd Najwyższy wydaje orzeczenie właściwe dla sądu drugiej instancji; *in casu* zatem, jeśli w razie oceny merytorycznej okazałoby się, że zachodzą podstawy do uwzględnienia skargi kasacyjnej, zrealizowanie dążeń skarżącej musiałoby przybrać postać uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego i oddalenia apelacji powoda w odpowiedniej części.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.,
orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[a.ł.]